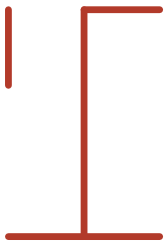
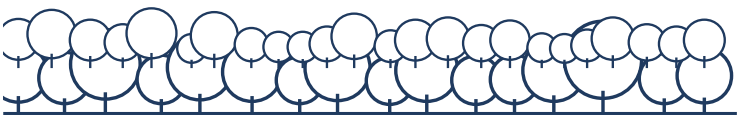
Waries Misdaadreeks · Nº 013

Stenen Trap in Dantumadiel

De zaak van de val en de Schierstins-codes

Een escaperoom-boek · vanaf 11 jaar

Uitgeverij Waries

Voor wie dit vindt

Rinsumageest, vrijdag 23 oktober

Ik heet Femke Hoekstra, ik ben twaalf en ik woon in Rinsumageest. Mijn pake heette Hidde Postma. Hij woonde in Feanwâlden, in een huis met een oud pakhuisje erachter, met een stenen trap naar de zolder. Op die zolder lag zijn hele leven: kaarten, mappen, stenen, potloden en zeven notitieboeken.

Op zondagochtend 11 oktober vond de buurvrouw hem onderaan die trap. Hij was gevallen, de avond ervoor, in het donker. Iedereen zei: een ongeluk. De treden waren nat en pake was tweeënzeventig.

Maar pake viel niet zomaar ergens af. Pake was landmeter. Hij keek altijd eerst waar hij zijn voeten zette.

Die zaterdagmiddag had hij mij zijn notitieboek nummer 7 gegeven. "Bewaar het goed, puzzelaar," zei hij. Het staat vol codes. Ik heb ze allemaal gekraakt. Het duurde elf dagen, en nu weet ik wat er die avond echt gebeurde.

Ik schrijf het niet op. Nog niet. Eerst moet jij het ook zien. Alles wat ik weet zit in dit boek: pakes notitieboek, mijn eigen aantekeningen, en de papieren die ik onderweg kreeg.

Begin bij blad 1, zoals pake zei.

Femke

Zo speel je dit boek

Dit boek is het notitieboek van een man die niet meer kan vertellen wat hij wist. Jij gaat het voor hem vertellen.

Twee soorten bladzijden

Ruitjespapier is pakes notitieboek. Pake nummerde zijn eigen bladen: het nummer staat rechtsboven in een rood rondje. Lijntjespapier is van Femke. Daartussen zitten losse papieren: een krant, een brief, een bestelbon, een chat.

Vijf kamers, elf sloten

Pake verdeelde zijn notitieboek in vijf kamers. In elke kamer zitten sloten: puzzels met een antwoord. Een antwoord is een **getal** of een **woord**.

Is je antwoord een woord, maak er dan een getal van: tel de plaats van elke letter in het alfabet op (A = 1, B = 2 … Z = 26). Voorbeeld: PAKE = 16 + 1 + 11 + 5 = 33.

Zoek het getal op in het **slotregister** (blz. 50). Staat er bij jouw getal "slot open", dan krijg je een letter. Schrijf die op het antwoordformulier. Staat er iets anders, probeer het nog eens. Elf goede sloten geven samen een zin van drie woorden.

De zaak

De sloten openen het notitieboek, maar de zaak los jij zelf op: wat gebeurde er op zaterdagavond 10 oktober op de stenen trap? De zes vragen staan op blz. 46. Werkbladen, hints (op hun kop gedrukt, in drie niveaus) en de verzegelde oplossing staan achterin.

Wat heb je nodig?

Een potlood, een gum, en voor kamer 5 een schaar of een vel dun papier om over te trekken. Speelduur: 2 tot 4 uur. Alleen of samen, vanaf ongeveer 11 jaar.

Inhoud

Voorin

Voor wie dit vindt 3
Zo speel je dit boek 4
Wie is wie 6
De Houtwalbode, maandag 12 oktober 7
Zaterdag en zondag 8
It Pakhús 9

Pakes notitieboek

Notitieboek nummer 7 11
Kamer 1 · De Toren 13
Kamer 2 · De Wâlden 17
Kamer 3 · Het Kapiteel 21
Kamer 4 · De Bomen 29
Kamer 5 · De Kelder 38

Achterin

Aan de speurder: zes vragen 46
Werkbladen 47
Antwoordformulier 49
Het slotregister 50
Hints 52
Verzegeld 55
De oplossing 56
De sloten uitgelegd 59
Echt en verzonnen 60

Wie is wie

mijn lijstje, met leeftijden en waar iedereen woont

Pake: Hidde Postma, 72, Feanwâlden. oud-landmeter, amateurhistoricus, mijn pake

Mem: Ilse Hoekstra-Postma, 44, Rinsumageest. pakes dochter, mijn moeder

Tjitske: Tjitske Dijkstra, 69, Feanwâlden. pakes buurvrouw, kijkt veel tv, heeft een hondje

Harmen: Harmen Visser, 63, Feanwâlden. oud-geschiedenisleraar, voorzitter van werkgroep De Grize Muontsen

Wietse: Wietse Bergsma, 47, Broeksterwâld. steenhouwer: tuinbeelden en grafstenen

Ruurd: Ruurd Hiemstra, 61, Damwâld. projectontwikkelaar, wil een vakantiepark bouwen

Margriet: Margriet Kooistra, 58, Leeuwarden. taxateur bij Veilinghuis Swettehiem

Anouk: Anouk Terpstra, 34, Dokkum. verslaggever van De Houtwalbode

En ik: Femke, 12, Rinsumageest. Ik ben geen verdachte. (Ik schrijf het er maar bij.)

Bij Dantumadiel horen o.a. Feanwâlden, Rinsumageest, Damwâld, Broeksterwâld en De Westereen. Dokkum en Leeuwarden niet!

De Houtwalbode

nieuws uit de Wâlden · maandag 12 oktober 2026

Feanwâlder (72) overleden na val van trap

Door onze verslaggever Anouk Terpstra

FEANWÂLDEN · De 72-jarige Hidde Postma uit Feanwâlden is zaterdagavond overleden na een val van de stenen buitentrap van het pakhuisje achter zijn woning. Een buurvrouw vond hem zondagochtend rond kwart over acht.

Postma was in de Wâlden bekend als amateurhistoricus. Hij gaf lezingen over de Schierstins en over het verdwenen klooster Claercamp bij Rinsumageest, en werkte aan een boekje over de 'grijze monniken'. Voor zijn pensioen was hij landmeter.

Volgens de politie is Postma vermoedelijk in het donker uitgegleden op de natte treden. Zaterdagavond regende het vanaf half tien. Er zijn geen aanwijzingen voor een misdrijf.

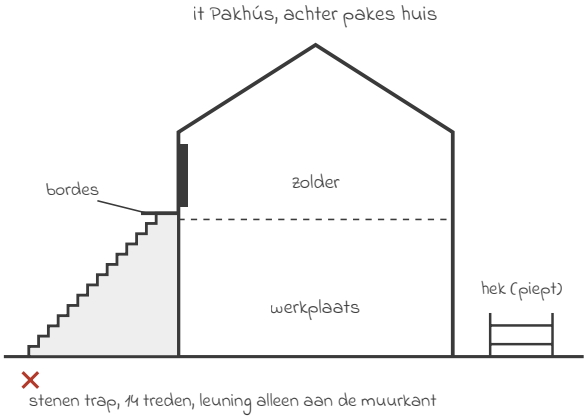
'Hidde wist alles van stenen,' zegt een dorpsgenoot. 'Hoe oud ze waren, waar ze vandaan kwamen. Dat juist hij van een stenen trap valt, is bijna niet te geloven.'

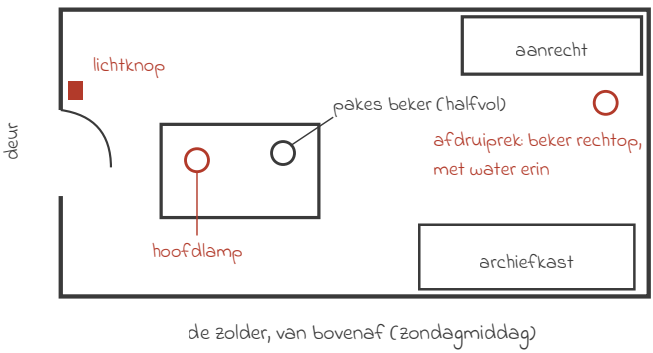
Claercamp-kapiteel op laatste moment teruggetrokken

LEEUWARDEN · Op de najaarsveiling van Veilinghuis Swettehiem, vandaag, wordt kavel 117 niet geveild. Het gaat om een tufstenen kapiteel dat uit het klooster Claercamp zou komen. De inzender heeft het stuk zondagavond teruggetrokken. Het veilinghuis wil niet zeggen waarom.

Anouk schreef allebei de stukjes. Dat bovenste stuk heb ik twintig keer gelezen.

It Pakhús

Wat mem en ik zondagmiddag zagen: 1. Pakes hoofdlamp lag uit op de tafel bij de deur. 2. Het licht op de zolder was uit; het knopje zit binnen, naast de deur. 3. Op het afdruiprek stond een beker rechtop, met een bodempje water erin.

NOTYSJEBOEK

Nr. 7

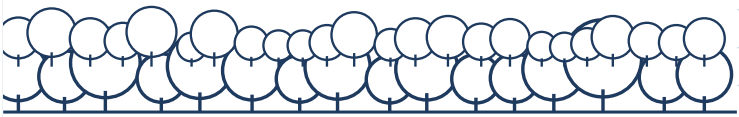
H. Postma · Feanwâlden

begonnen: voorjaar 2026

Vijf kamers:

1 · De Toren 2 · De Wâlden 3 · Het Kapiteel
4 · De Bomen 5 · De Kelder

Wie dit vindt en niet Femke heet: terugbrengen graag. Er staat niets in wat geld waard is. Alleen tijd.

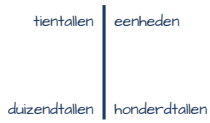
Kamer 1 · De Toren

Ingeplakt, omdat je dit overal nodig hebt:

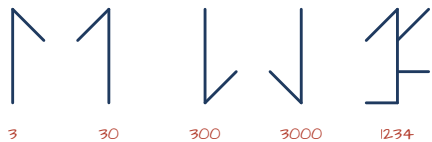
MONNIKENCIJFERS

De grijze monniken (de cisterciënzers, waar Claercamp bij hoorde) bedachten in het begin van de dertiende eeuw een cijferschrift: elk getal van 1 tot 9999 in één teken. Je begint met een staande streep. De eenheden komen rechtsboven, de tientallen linksboven (gespiegeld), de honderdtallen rechtsonder (op de kop) en de duizendtallen linksonder.

voorbeelden:

Vijf is vier plus één. Zeven is zes plus één, acht is zes plus twee, negen is zes plus twee plus één. Een nul teken je niet: dan blijft die hoek leeg.

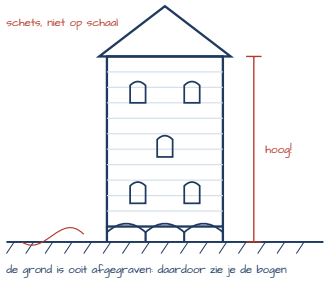
Oefen even. Dit is het jaar waarin ik landmeter werd: En dit is mijn huisnummer, maar dat hoef je niet te onthouden:

Oude woorden

3

Oude woorden zijn als oude stenen. Je moet ze omdraaien om te zien wat eronder zit. Een stins is een stenen huis, een trep is een trap en in de naam van jouw dorp zit nog een oude geest.

Hieronder zes oude woorden die je in dit boekje tegenkomt, en zes betekenissen. Elke betekenis heeft een rode letter.

1. stins	F · kerk
2. schier	E · trap
3. wâld	G · stenen huis
4. trep	L · hogere zandgrond
5. geest	E · grijs
6. tsjerke	W · bos, woud

Een geest is hoge, droge zandgrond, waar je een kerk kon bouwen zonder natte voeten. Rinsuma-geest: de geest van Rinsuma. In de Wâlden was vroeger veel bos: wâld is woud.

Slot 2: Zoek bij elk woord de betekenis. Zet de rode letters in de volgorde van de woorden 1 tot en met 6. Dan heb je een woord dat te maken heeft met wat er onder het koor van Rinsumageest zit. Maak er een getal van.

Controleer je antwoord in het slotregister (blz. 50).